

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

61. An Religiosus illicete ludendo si lucretur, teneatur restituere colludenti? Et quæ possit ludere? An possit ludere aliquid manu scriptum, celatum, pictum, vel aliud qualecumque in quod habet ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

& in Ref. § 5 in vtes profanos, quæ ad honestam recreationem fi-
 §. 2. infir. & bi à Prælo conceduntur, peccat mortaliter, si mate-
 infra in Ref. ria est gratis, & est proprietarius, ij, tamen qui ab
 63. §. vi. an. illis talia lucrantur, ad nullam restitutionem tenen-
 te medium, tur. Ratio est, quia licet modus alienandi sit contra
 vesi. Quin. etiam & voluntatem superioris, non tamen ipsa alienatio se-
 tom. 2. tr. 4. cundum se, ita vteam inuálidam esse velit. Ita ille.
 Ref. 13. Et hanc opinionem ex Societate IESV docet Rebel-
 lege doctri- lius, p. 2. lib. 12. q. 4. n. 6.
 nam §. vlt. & in tom. 8. tr. 2. Sed negatiuam sententiam communiter docent
 7. Ref. §. 8. Doctores, vnde Villalobos in summa tom. 2. tract. 28.
 Id autem. & diff. 5. num. 10. sic ait. [Rebello dize, que si el Re-
 in §. 8. teq. ligioso juega lo que el Prelado le concede para ga-
 & melius hic supra in star en recreation honesta peca, mas que el que gana
 tr. 1. Ref. no está obligado à restituír; y lo mismo dize del me-
 195. §. vlt. ad nor. La razon que dà es, que aunque el modo de la
 medium, a enagenacion sea contra voluntad del superior, no lo es
 de. Dein la misma enagenacion. Mas esto tambien es falso
 de. quanto al Religioso, porque como queda dicho, el

Et sup. li. Prælo no puede dar tal licentia, y assi no puede el
 Prælo transferir el dominio, como no valiera, si
 lati contem lo diera à una ramera.] Ita Villalobos, cui nouissi-
 ma adde Dicastillum de iustitia lib. 2. tract. 18. disp. 4.
 huius §. 2. supra in Ref. dub. 5. num. 43.
 57. ad me- 3. Verùm licet hæc sententia sit probabilior, &
 dium §. 1. sequenda, primam tamen etiam probabilem esse exi-
 & c. stimo cum aliis, quos adduxi in 3. pari. tract. 2. Reso-
 Quæ hic est supra Ref. lut. 65. & ne deseras etiam recognoscere me ipsum in
 23. 2. p. tract. 15. Resol. 54.
 Quæ hic est supra Ref. 4. Nota tamen hic, quod si aliquis lucraretur
 55. Et pro illam eidem restituere, & ideo Villalobos in sum-
 contro in ma tom. 2. tractat. 28. difficultat. 5. numer. 10.
 hoc §. vlt. sic asserit. [Lo que uno gana al hijo que esta
 Villalobos en poder de su padre, o al Religioso, o a otro que no
 hic citato podia jugar; basta que lo restituye a ellos, aunque no
 in Ref. præ sean verdaderos señores dello. La razon es, porque no
 tetica, §. 2. esta obligado de iustitia a poner la cosa agendada en
 infra in Ref. mejor estado del que tenia, aunque alguna vez seria
 63. §. Sed. peccado contra caridad, y es quando haciendo esta re-
 cursum in situcion a ellos, toman ocasion para jugar otra vez.]
 fine. Ita ille, & Ego.

RESOL. LXI.

An Religiosus illicite ludendo, si lucretur, teneatur restituere colludenti?
 Et qua possit ludere? An possit ludere aliquid man- scriptum, calarum, pictum, vel aliud qualecumque, in quod habet Dominium, &c?
 Sed maior difficultas est, si inquireret, an qui lucratus est lectionem aliquot Missarum, possit pro illis accipere stipendium; an vero ille, qui perdidit illud accipere debeat?
 Et notatur posse Religiosum dare quæcumque alteri Religioso eiusdem Monasterij, quin peccet contra paupertatem, & cum illo concertare de rebus ad usum concessis, &c. Ex. p. 9. tr. 6. & Misc. Ref. 24. alias 25.

§. 1. **R**espondeo cum Sanchez in Summa, tom. 2. lib. 7. cap. 19. num. 85. probabile esse, Religiosum ludentem absque licentia, aut excedentem quantitatem supra id, quod poterat, & lucrantem non teneri restituere colludenti, eò quod contractus sine licentia Prælati inuitus, postea sustineri possit à Prælo, quatenus cedit in eius utilitatem. Sed contracta sententia est probabilior, quam tenet ipsemet Sanchez.

Sap. hoc in 2. Sed, quia hic sermo incidit de ludo Religio- tom. 6. tr. 4. forum, non deseram pro curiosis adnotare ea, quæ

Philosophatur secundum sua principia Caramuel in Theolog. mor. lib. 2. disputat. 15. num. 809. vbi sic ait: [Puto Religiosos, sicut nec dare, sic nec posse ludo exponere pecunias: credo tamen, posse omnia illa ludo exponere, quæ possunt liberaliter dari. In quæ Religiosus habeat proprietatis dominium de in quæ non, expolui in meis Commentariis in Regulam Benedictam disp. 59.

3. Asserui enim n. 831. in manu scripta sua habere re verum dominium Religiosum num. 839. magisteriale in discipulo Religioso professore concilia- num. 852. & 853. Religiosi dominio actiones pene internas, & externas subieci: num. 869. & res vniuersales actu consumptibiles: num. 871. dixi posse (nisi dicitur tistes inhiuerit) industria sua horis vacantibus seruire amicis, puta pingendo, transcribendo, callando. Ergo ex consequentia doctrina tenebor dicere, quæcumque Religiosum in ludo honesto concertare, quem quocumque sæculari, hoc pacto, quòd ille pecunias, aut alia, quæ sua sunt, exponat; talia tamen quæ possint Religioso, aut Monasterio acquiri: tpe vero Religiosus exponat aliquid manu sua scripturæ, calarum, pictum, vel aliud qualecumque, in quod habeat dominium, vel possit liberaliter dare. Licet orationibus frequenter videmus, & laudamus: ratio enim videtur postulare, vt cum in militante Ecclesia aliquam honestam recreationem capimus, aliquam etiam purgantem indulgemus. Indulgemus, cum de orationibus pro ipsarum requie decitamus legendis. Sæpè Sacerdotes pro Missis legendis, aut concertant, aut ludunt, quod tamen si incriminatur aliqui prudentiores approbant, & commendant. Matthæus, & Iosephus, cognomento Iustus sortiti sunt Aposto- latum: cur non possent sortiri, vter quatuor Missas, vel plures esset lecturus pro animabus purgantibus. Sed maior esset difficultas, si inquireret, an, qui- lucratu est lectionem aliquot Missarum, possit pro illis accipere stipendium? an ille, qui perdidit Respondeo, standum esse contractui. Cum de orationibus, aut Missis pro animabus Purgatorij legendis decertatur, videtur iniri concordia, quæ postulet, eum, qui in certamine, aut ludo victus est, debe- re omnium ludentium nomine illa Sacrificia, aut Orationes Deo pro animarum Purgatorij refrigerio offerre: vnde liquet, victorem pro talibus Missis elemosinam accipere non posse. Ceterum, si decertent duo, quòd victus legat tot Missas ad vicem intensionem poterit vltor de illis, vt de propitis disponere. Et hoc vidi apud viros pietissimos sine contradictione praticari. Vbi certum est, non dari obiectionem, quæ ex paupertatis rigore nascatur: & si quis scrupulus suboritur, respicit indecentiam, sed & hanc non reperiri, si ludus sit honestus, & prudens, censemus.

4. Placuit mihi num. 965. Fagundez, & alii- mas sententia asserens, posse Religiosum dare quæcumque alteri filio eiusdem Monasterij: quin peccet contra paupertatem: nam huiusmodi donationes non mutatur dominium. Infero, non esse contra paupertatem duorum Confratrum concertationem, si de rebus ad vsum concessis: nam alteruter vicetur, donatio immutatum remanet penes Communitatem. Et hæc omnia docet Caramuel loco citato, quæ etiam mente dicta esse volo.

RESOL. LXII.

Quo pacto Religiosus debeat restituere, si absque licentia Superioris bona aliqua sæcularibus dona- rit, aut in ludis, & cum mercetricibus conuersatus?